2022-2026

Samen voor het Buren van morgen

Coalitieakkoord gemeente Buren

Gemeentebelangen Buren, PCG Buren en CDA Buren

Voorwoord

Met dit akkoord presenteert de nieuw gevormde coalitie de plannen voor de komende periode. Na de verkenning zijn door Gemeentebelangen Buren, PCG Buren en CDA Buren de onderhandelingen gestart, gericht op de vorming van een nieuwe coalitie.

Uitgangspunt is een bestendige samenwerking tussen college, gemeenteraad en ambtelijke organisatie. Het is een randvoorwaarde om onze opgaven succesvol op te pakken. Dit hebben we samen ook tot uiting gebracht door aan iedere fractie het verzoek te richten om inbreng aan te leveren voor het akkoord. Voor zover mogelijk hebben wij hier bij de uitwerking van het akkoord rekening mee gehouden.

De komende periode zullen wij iedere dag met volle overtuiging werken voor onze gemeente, verschillen overbruggen en de uitdagingen aangaan. Samen voor het Buren van morgen.

Gemeentebelangen Buren

PCG Buren

CDA Buren

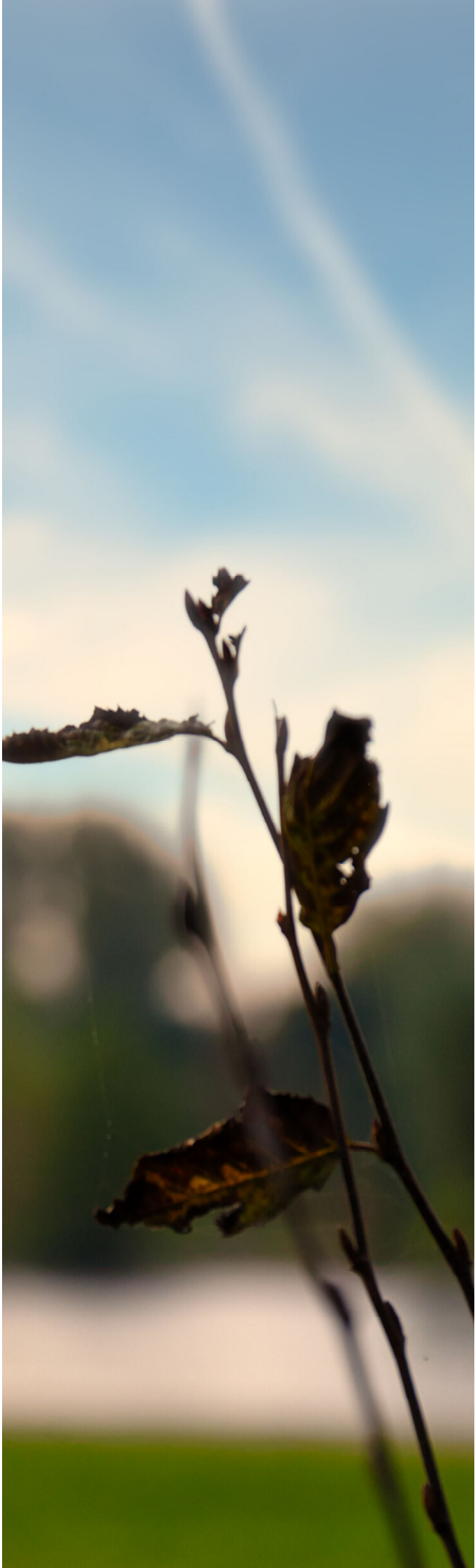

Inleiding

Samen voor het Buren van morgen

Samenwerking is de basis voor de komende jaren. Zonder inwoners, ondernemers, maatschappelijke en regionale partners en overheden begint de gemeente niets. Investeren in relaties is daarom belangrijk. Met een open houding voor verfrissende, innovatieve ideeën willen wij graag de komende vier jaar samenwerken aan de opgaven van onze mooie gemeente. Samen voor het Buren van morgen.

We kunnen het niet alleen, we hebben elkaar nodig. Daarom vragen we iedereen om met ons mee te denken over het nog beter maken van de gemeente Buren. Wij hechten veel waarde aan de manier waarop we met elkaar omgaan. Dit betekent dat iedereen meedoet, we elkaar stimuleren en naar elkaar luisteren. We staan daarbij midden in de samenleving. Goede ideeën en plannen ontstaan in hoofden. Daarom is het voor ons zo belangrijk om te luisteren naar mensen, om creatieve ideeën te stimuleren en om te communiceren buiten de eigen vertrouwde omgeving.

We zoeken onze inwoners en bedrijven op en zijn voor hen ook goed vindbaar. We zijn zichtbaar en toegankelijk. We doen graag mee aan initiatieven uit de samenleving. En voordat de gemeente zelf plannen uitwerkt, halen we – bij de onderwerpen die daarom vragen – eerst uit de samenleving op wat mensen belangrijk vinden. We kunnen het niet altijd iedereen naar de zin maken. Soms gaat nu eenmaal het algemeen belang voor individueel belang. Hoe dan ook: we vertellen altijd wat we hebben besloten en waarom.

We werken aan het vertrouwen van inwoners in het bestuur, maar ook aan het onderlinge vertrouwen. Want alleen als we elkaar vertrouwen, komen we verder. We gaan samen met collega’s in de gemeenteraad werken aan de grote opgaven die er liggen. Voor voorstellen zoekt de gemeente een breed draagvlak in de samenleving. Wij gaan voor een efficiënte en open bestuursstijl, gericht op de gehele raad en op de inwoners, de organisaties en het bedrijfsleven in de gemeente Buren. We houden rekening met de eigenheid en identiteit van onze kernen. Daarom is dit akkoord op hoofdlijnen geschreven. Er is ruimte voor verschil. Discussie en debat maken goede ideeën immers beter. We willen een coalitie zijn van het gesprek. Ook daarom gaan we dit akkoord na twee jaar grondig evalueren.

Tot slot: we leven momenteel in een onzekere wereld. De coronacrisis heeft de afgelopen jaren een behoorlijk impact gehad op de samenleving en op de (werk)processen van de gemeente Buren. Een heropleving van corona in het najaar kan noodgedwongen invloed hebben op de afspraken in dit akkoord. Tegelijkertijd hebben we te maken met de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. De gemeente Buren biedt hen onderdak aan. De duur en omvang van deze crisis laten zich nog niet voorspellen, maar hebben zonder twijfel impact op onze gemeente en op onze samenleving. Ondanks deze twee uitdagingen kijken we met het volste vertrouwen de toekomst tegemoet.

Namens de fracties van Gemeentebelangen Buren, PCG Buren en CDA Buren,

Sander van Alfen
Erik Zaaijer
Monique Bettink-Pierik

Inhoudsopgave

1. Modern bestuur 1
Samenwerking met de samenleving 1
Strategische opgaven 1
Realistisch en uitvoerbaar 1
Nieuwe manier van samenwerken met de raad 1
Ambtelijke organisatie 2
Dienstverlening 2
2. Toekomstvisie van Buren 3
Toekomstoriëntatie 3
Samenwerken met andere organisaties 3
Grip op regionale samenwerking 3
3. Kerngericht werken 2.0 4
Luisteren naar elkaar 4
Burgerparticipatie en overheidsparticipatie 4
Versterking participatie 4
Kernwethouders en -regisseurs 5
Kernagenda en -begroting 5
4. Fysieke leefomgeving 6
Wonen 6
Omgevingswet 6
Natuur, landschap en milieu 6
Recreatie en toerisme 6
Duurzaamheid 7
Energietransitie (zon en wind) 7
Warmtevisie 7
Circulaire economie 7
Lokale economie 8
Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP) 8
Wegen 8
Dierenwelzijnsnota 8
Veiligheid en handhaving 9
Integraal beheer openbare ruimte (IBOR) 9
Begraafplaatsen 9
Molens 9

5. Sociaal domein 10
Decentralisatie 10
Preventie en gezonde leefstijl 10
Versterking van het gezin 10
Gezondheid, sport en bewegen 10
Kunst, cultuur en vrijwilligers 11
Zorg 12
6. Financiën 13
Gezond financieel beleid 13
Financiële vertaling keuzes 13
7. Wethouders en portefeuilleverdeling 14

1. Modern bestuur

Samenwerking met de samenleving

Inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners leveren een belangrijke bijdrage aan de vitaliteit van de Burense samenleving. We zien ook jongeren als een belangrijke specifieke doelgroep. We hebben een open houding en werken samen om de gezamenlijke doelen te realiseren. We communiceren op een eigentijdse wijze en slaan daarbij nieuwe wegen in. In het 'kerngericht werken 2.0' krijgen inwoners meer ruimte en zeggenschap over de maatschappelijke opgaven die spelen in hun kern. De inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners uit de Burense samenleving staan voor ons centraal. Binnen de ruimte die we daarvoor afgesproken hebben. Om dat mogelijk te maken moeten we – raad, college en organisatie – ook naar onszelf kijken en nadrukkelijk werken aan een cultuurverandering.

Afspraak 1.1: We stellen een werkagenda op om de cultuurverandering binnen college, raad en organisatie de komende jaren concreet vorm te geven vanuit de toekomstoriëntatie.

Strategische opgaven

In 2018 heeft de raad een aantal strategische opgaven vastgesteld. Deze werkwijze is tot nu toe goed bevallen. We kunnen ons voorstellen dat een evaluatie van de strategische opgaven gewenst is, waarbij we kijken naar hoe we met strategische opgaven omgaan (werkwijze), welke opgaven afgerond zijn en welke er eventueel toegevoegd moeten worden.

Afspraak 1.2: We evalueren de strategische opgaven en werken deze waar nodig bij.

Realistisch en uitvoerbaar

In het coalitieakkoord *Daadkrachtig en kerngericht* van 2020-2022 is een basis voor een solide koers voor de gemeente gelegd. In de komende jaren zullen we deze lijn voortzetten. Het accent ligt daarbij op het handhaven van het huidig ambitieniveau en het verder doorontwikkelen van zaken als dienstverlening, kerngericht werken, informatisering, wonen en de energietransitie.

Nieuwe manier van samenwerken met de raad

Het coalitieakkoord is een akkoord op hoofdlijnen over de visie voor Buren voor 2022-2026. Het college maakt een uitvoeringsprogramma en communiceert met de gemeenteraad over de behaalde doelen en maatschappelijke effecten. Jaarlijks vindt er een debat in de gemeenteraad plaats over de toekomstoriëntatie.

De gemeenteraad wordt meer in positie gebracht. Dit doen we door te werken met startnotities waarin duidelijk wordt aangegeven wat de uitdaging en het voorgestelde proces zijn en wat de conceptkaders en ideeën over participatie zijn. Zodoende wordt de gemeenteraad bij het formuleren van nieuw beleid vooraf betrokken. Dit past ook binnen een nieuwe manier van besturen en vergaderen. We zorgen ervoor dat we een duale gemeente Buren zijn, waarin de gemeenteraad goed samenwerkt en in staat is zijn rollen waar te maken.

Afspraak 1.3: We houden een jaarlijks terugkerende debatavond met de gemeenteraad waarbij de toekomstoriëntatie centraal staat.

Afspraak 1.4: We gaan op diverse beleidsterreinen werken met startnotities die we in een open gesprek tussen gemeenteraad, college en organisatie bespreken.

Afspraak 1.5: We onderzoeken in de tweede helft van 2022 of een nieuwe vergaderstructuur een bijdrage kan leveren aan onze nieuwe manier van werken.

Afspraak 1.6: We houden twee keer per jaar een open informatiemarkt voor en door college, raad en organisatie.

Afspraak 1.7: Elk college- en raadsvoorstel toetsen we aan de toekomstoriëntatie.

Ambtelijke organisatie

De ambtelijke organisatie ontwikkelt zich de komende jaren verder zodat zij in staat is aan te blijven sluiten bij de actuele ontwikkelingen in de samenleving. Hierbij gaan wij uit van onder andere de toekomstoriëntatie, ‘het huis van Buren’ (een klantgerichte gemeente met de waarden persoonlijk, proactief en met plezier), de visie op dienstverlening, kerngericht werken en de Omgevingswet.

Dienstverlening

Dienstverlening is een overkoepelend kader voor al onze maatschappelijke opgaven. Klantgerichte dienstverlening zorgt ervoor dat inwoners en ondernemers kwaliteit van dienstverlening ervaren. Wij streven naar een persoonlijk, digitale en toegankelijke dienstverlening voor al onze inwoners. We digitaliseren optimaal zonder de doelgroep te vergeten die daar nog niet aan toe is.

Wij werken aan een transparantere overheid en een verbetering van de digitale dienstverlening aan inwoners, maatschappelijke instellingen, ketenpartners en bedrijven. We creëren een efficiëntere bedrijfsvoering door te investeren in procesmanagement en in slimme technologie.

Afspraak 1.8: Stapsgewijs gaan we onze systemen aansluiten op track & trace, waarmee inwoners en partners makkelijker hun aanvragen kunnen indien en volgen, te starten met het sociaal domein. Eind 2025 bieden we dit aan voor minimaal 80% van onze processen.

Afspraak 1.9: In 2024 maken we een nieuw informatie- en automatiseringsplan.

2. Toekomstvisie van Buren

Toekomstoriëntatie

Het toekomstprofiel van de gemeente Buren voor 2040 is gericht op groei en bescheiden bruis. In het overdrachtsdocument *Samenwerken aan de toekomst van Buren* heeft de gemeenteraad het toekomstprofiel en #hoedan vastgesteld.

Vorm en inhoud geven aan toekomstoriëntatie blijft een continu proces en vraagt om een zorgvuldige agendering en samenwerking tussen de verschillende (bestuurs)lagen (college, gemeenteraad en ambtelijke organisatie). We maken een plan voor de komende jaren, met als doel onze bestuurskracht te versterken.

Afspraak 2.1: We maken een uitvoeringsplan waarmee we het toekomstprofiel van onze gemeente de komende jaren verder uitwerken en leidend laten zijn in onze beleidsvorming.

Samenwerken met andere organisaties

De landelijke ambities voor de realisatie van woningbouw en de energietransitie zijn fors. Het Rijk rekent op een belangrijk aandeel van onze gemeente. Dat vraagt om opgavegericht werken en besturen. Om alle uitdagingen in onder meer de ruimtelijke opgaven op te pakken en te realiseren moeten we ons werk slim organiseren.

We streven naar een wendbare organisatie en gaan onderzoeken op welke wijze we nog meer gericht regionaal kunnen samenwerken, met behoud van onze zelfstandigheid. We wegen zorgvuldig af wat we doen en wat we uitbesteden of inbesteden. We staan ook open voor samenwerking wanneer we met andere gemeenten goede resultaten kunnen bereiken. Onder alle omstandigheden blijven we als gemeente verantwoordelijk voor een goede dienstverlening naar onze inwoners.

Afspraak 2.2: We onderzoeken hoe we in de regio beter kunnen samenwerken met gemeenten en organisaties. Behoud van onze zelfstandigheid is daarbij het uitgangspunt.

Grip op regionale samenwerking

Vele maatschappelijke opgaven, zoals afvalverwerking en het sociaal domein, worden regionaal opgepakt. In de regio Rivierenland is de gemeente Buren deelnemer in zeven gemeenschappelijke regelingen. Met een duidelijkere invulling van de opdrachtgevende rol willen wij meer sturing geven aan de dienstverlening door de gemeenschappelijke regelingen. Voor een verbetering van de dienstverlening is ook een betere afstemming tussen gemeente, gemeenschappelijke regelingen en inwoners noodzakelijk. We merken dit met name bij de ODR.

Afspraak 2.3: Om het accounthouderschap van de ODR te versterken, breiden we de formatie structureel uit met tien uur per week voor een accounthouder ODR.

Afspraak 2.4: We gaan met onze regiogemeenten in gesprek om ten aanzien van de gemeenschappelijke regelingen een sterkere ambtelijke adviesfunctie in te richten. We leggen dit vast in een nieuwe nota verbonden partijen.

Afspraak 2.5: Gemeenschappelijke regelingen houden zich aan dezelfde kwaliteitseisen als de gemeente op het gebied van communicatie met inwoners. We hanteren daarbij dezelfde communicatiestijlen.

3. Kerngericht werken 2.0

Luisteren naar elkaar

In samenspraak met de inwoners uit onze vijftien kernen geven we vorm aan onze mooie gemeente. College, gemeenteraad, ambtelijke organisatie, inwoners, verenigingen en ondernemers zijn voortdurend met elkaar in gesprek, luisteren naar elkaar en bedenken gezamenlijk oplossingen. Iedereen mag meedoen en er is ruimte voor open dialoog. Dat is het uitgangspunt van waaruit we werken en de manier waarop we ‘kerngericht werken 2.0’ vormgeven. We borduren daarmee voort op de basis die we afgelopen twee jaar hebben gelegd.

Afspraak 3.1: In 2022 en 2023 gaan we verder met de uitvoering van de huidige visie en uitvoeringsplan kerngericht werken. Uitgangspunt is om dit beleid, na evaluatie, door te ontwikkelen tot ‘kerngericht werken 2.0’.

Burgerparticipatie en overheidsparticipatie

In het ‘kerngericht werken 2.0’ betrekken we inwoners actief bij de inrichting van hun eigen leefomgeving. We staan daarbij open voor zowel burgerparticipatie (het initiatief van een plan ligt bij de gemeente) als overheidsparticipatie (het initiatief start bij de inwoners zelf). We stimuleren initiatieven en boren de kracht van onze inwoners aan.

Afspraak 3.2: We stimuleren initiatieven van inwoners en we verhogen daartoe vanaf 2023 het leefbaarheidsbudget structureel met € 20.000.

Versterking participatie

Als de Wet versterking participatie op decentraal niveau is vastgesteld gaan we hier uitvoering aan geven. We stellen daartoe een participatieverordening vast die is toegespitst op de lokale behoeften en omstandigheden. Daarnaast geven we volop ruimte aan Right to Challenge: het Uitdaagrecht waarbij inwoners taken van de gemeente kunnen overnemen als ze denken dat het slimmer, beter of goedkoper kan. Hiervoor is een heldere afstemming nodig tussen college, raad, organisatie en inwoners over rollen en verantwoordelijkheden. Deze kaders stellen we in begrijpelijke taal op.

Afspraak 3.3: We stellen een portefeuillehouder inwonersparticipatie aan.

Afspraak 3.4: In de eerste helft van deze bestuursperiode leggen we een startnotitie voor aan de raad over participatie, met daarin de spelregels rondom burger- en overheidsparticipatie.

Afspraak 3.5: Wij vinden de mening van inwoners belangrijk. We gaan werken met een burgerpeilingstool om snel in contact te komen met inwoners en wij peilen hun mening over verschillende onderwerpen.

Kernwethouders en -regisseurs

Als gemeente zijn en blijven we bereikbaar en toegankelijk voor onze inwoners. Daarom benoemen we ook voor de komende periode voor elke kern een wethouder als aanspreekpunt. Bovendien versterken we de rol van onze kernregisseurs. Hiermee zorgen we ervoor dat we nog zichtbaarder worden voor onze inwoners en bijvoorbeeld de dorpsbelangenorganisaties. Goede communicatie is een vanzelfsprekendheid.

Afspraak 3.6: We benoemen in 2022 opnieuw kernwethouders voor de huidige raadsperiode als bestuurlijke aanspreekpunt en ambassadeur voor onze kernen.

Afspraak 3.7: We verbeteren de zichtbaarheid van de kernregisseurs en betrekken hen intensiever bij de diverse beleidsterreinen, zowel intern als extern.

Kernagenda en -begroting

We investeren in vitale, krachtige en leefbare kernen waarin inwoners zoveel mogelijk in hun eigen woonomgeving kunnen blijven wonen. Samen met de gemeenschap bouwen we aan een aantrekkelijke gemeente om in te leven. Om die reden maken en realiseren we per kern een kernagenda, samen met inwoners en maatschappelijke organisaties.

Afspraak 3.8: Eind 2024 hebben alle kernen een kernagenda. Hiervoor stellen wij in 2023 incidenteel € 5.000 per kern beschikbaar (totaal: € 75.000).

4. Fysieke leefomgeving

Wonen

In de gemeente Buren is er behoefte aan woningbouw in alle kernen, passend bij de schaal van de kern. Hier gaan we werk van maken. Buren bouwt 1.400 nieuwe wooneenheden tot 2030, waarvan er minimaal 600 gerealiseerd worden of in realisatie zijn tot 2026. De prioritering en het tempo bij de planvorming zijn belangrijke aandachtspunten. We willen versneld betaalbare koop- en (sociale) huurwoningen in alle kernen realiseren, via in- en uitbreiding. Daarbij bieden we ruimte voor flexibele woonoplossingen om het woningtekort tegen te gaan, zoals collectieve woonvormen voor senioren ('knarrenhof'), tiny houses en flexwoningen.

De komende jaren komt er steeds meer agrarische bebouwing vrij. Dit vraagt om maatwerkoplossingen, waarbij ook gekeken wordt naar een herziening van het VAB-beleid (vrijkomende agrarische bebouwing). Daarnaast houden we rekening met de doelen uit de Nationale Woon- en Bouwagenda.

We willen bevorderen dat inwoners met een sociale of economische binding met de gemeente Buren als eerste de kans krijgen om een betaalbare nieuwbouwwoning te kopen of te huren in onze gemeente.

Afspraak 4.1: In de komende vier jaar zijn er minimaal 600 wooneenheden gerealiseerd of in realisatie.

Omgevingswet

Elke gemeente moet uiterlijk in 2024 een omgevingsvisie hebben vastgesteld in het kader van de Omgevingswet. Met de vaststelling van de omgevingsvisie in 2022 ligt de gemeente Buren op schema. We zien de omgevingsvisie als een belangrijk kader voor de toekomstige omgevingsplannen.

Natuur, landschap en milieu

Onze gemeente heeft een prachtig buitengebied waar veel thema's belangrijk zijn, zoals het energievraagstuk, de drinkwaterwinning, wateroverlast, droogte, de stikstofproblematiek, biodiversiteit en het vergroten van de infrastructuur. Het landschap en haar beheerders hebben onze ondersteuning nodig. Landbouw-, fruitteelt- en laanboombedrijven dienen de ruimte te krijgen om te ondernemen. Het is hierbij van belang onze doelen op het gebied van duurzaamheid, dierenwelzijn, energiebesparing, recreatie en toerisme, milieu en landschap niet uit het oog te verliezen.

Recreatie en toerisme

Het mooie Burense (agrarische en landelijke) landschap en de mooie cultuur in onze gemeente stellen we graag open voor inwoners en bezoekers. Daarin zoeken we een balans waarbij massatoerisme wordt voorkomen. De toeristische aantrekkelijkheid van onze gemeente leidt tot de ontwikkeling van vakantieparken. Ontwikkelingen voor toerisme dienen bij voorkeur tevens een versterking van het landschap en natuurwaarden te hebben. We zien in dat kader mogelijkheden voor kleinschalige (recreatie)parken, hotels en B&B's. Toerisme zorgt voor meer inkomsten voor onze gemeente, inkomsten die gebruikt kunnen worden om onze voorzieningen te verbeteren. We verbeteren onze openbare recreatieve infrastructuur (voor inwoners en bezoekers) met name op het gebied van bewegwijzering, fietsenstallingen en andere openbare voorzieningen. De toeristische balans levert zo een positieve bijdrage aan de levendigheid binnen de gemeente. Met als gevolg dat we de leefbaarheid en welvaart vergroten.

Afspraak 4.2: Eind 2022 leggen we een nieuwe visie op recreatie en toerisme voor.

Duurzaamheid

We hebben een maatschappelijke opgave om de fysieke leefomgeving te verduurzamen en de CO2-uitstoot te verminderen. De gemeente Buren heeft in de afgelopen jaren de visie en de beleidsontwikkeling voor de strategische opgave duurzaamheid opgezet. De komende jaren staan in het teken van uitvoering, actualisatie en inbedding. Bij uitvoering gaat het om de concrete realisatie van projecten, de ontwikkeling van uitvoeringsplannen warmte en klimaatadaptatie. We hebben een voorbeeldfunctie: de gemeente geeft zelf het goede voorbeeld als het gaat om duurzaamheid.

Afspraak 4.3: We werken in de eerste helft van deze bestuursperiode de uitvoeringsplannen warmte en klimaatadaptatie uit.

Energietransitie (zon en wind)

We gaan duurzame energie vooral door middel van ‘zon op daken’ en andere innovatieve duurzame methoden opwekken. Op andere plaatsen is maatwerk van toepassing. We offeren, naast bestaande ruimtelijke kaders, geen nieuwe landbouwgrond op voor ‘zon op land’. Windmolens zijn geen doel op zichzelf. Wij willen het open kenmerkende landschap in onze gemeente behouden. Kleine windmolens voor eigen gebruik met een tiphoogte van 25 meter, zonder subsidie van de gemeente, zijn mogelijk.

Afspraak 4.4: We investeren in duurzame energie, vooral via zonnepanelen en innovatieve projecten. We leveren bij een komend RES-bod geen extra landbouwgrond in.

Warmtevisie

Het voor 2050 aardgasvrij maken van gebouwen is een van de grootste opgaven in onze gemeente. Samen met inwoners werken we aan een aanpak per kern en een voor het buitengebied. We zetten de komende jaren fors in op woningisolatie, energiebesparing en innovaties zoals lokale energieopslag. En we maken tussenstappen om ‘aardgasvrij-ready’ te worden. In 2024 gaan we het warmteplan actualiseren.

Afspraak 4.5: Voor het aardgasvrij maken van gebouwen stellen we plannen op per kern en een voor het buitengebied.

Afspraak 4.6: We stimuleren woningisolatie, energiebesparing en innovaties zoals lokale energieopslag. We informeren inwoners over bestaande mogelijkheden en subsidies.

Afspraak 4.7: In de periode 2022-2024 concretiseren we de warmtevisie.

Circulaire economie

We moeten zuiniger omgaan met onze grondstoffen en afval. Door hergebruik kunnen we de belasting op het milieu beperken. De gemeenteraad gaat op basis van een startnotitie in gesprek over de lokale ambitie voor circulaire economie. Dat leggen we uiteindelijk vast in een lokale visie op circulaire economie.

Afspraak 4.8: We leveren een startnotitie circulaire economie op.

Lokale economie

We blijven ons in de volle breedte inzetten voor een goed ondernemersklimaat en vitaal bedrijfsleven. Als uitgangspunt kiezen we voor uitvoering van de nota economie en het regionaal economisch ambitiedocument. Bij aanbestedingen maken we, conform het huidige beleid, zoveel en indien mogelijk gebruik van lokale aanbieders. We respecteren de kerkgang en laten in dat kader ruimte voor maatwerk per kern.

Afspraak 4.9: We passen onze verordening winkeltijden Buren aan. Hierbij geven we ruimte voor maatwerk per kern. We respecteren ook de kerkgang, door de openingstijden op zon- en feestdagen te beperken tot tussen 12.00 en 18.00 uur.

Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP)

Het mobiliteitsvraagstuk met bereikbaarheid en verkeersveiligheid blijft voor de gemeente Buren een opgave waar integraal aan gewerkt moet blijven worden. Er komt een nieuw plan en een uitvoeringsprogramma. We gaan op zoek naar middelen om knelpunten op te pakken. Daarnaast komen we met een structurele oplossing voor het knelpunt Vogelenzangseweg in Lienden. We gaan in overleg met de provincie als wegbeheerder voor een structurele oplossing voor de Culemborgseweg in Asch. De overige knelpunten pakken we kerngericht op.

Afspraak 4.10: In 2022 stellen we een nieuw gemeentelijk verkeer- en vervoersplan (GVVP) vast, inclusief uitvoeringsprogramma. Wij gaan op zoek naar structurele financiële dekking voor de komende jaren.

Afspraak 4.11: Voor het verkeersknelpunt Vogelenzangseweg in Lienden komen we met een structurele oplossing. We gaan in overleg met de provincie als wegbeheerder voor een structurele oplossing voor de Culemborgseweg in Asch.

Wegen

We willen naar een doelmatig onderhoud van het wegennet, niet denken in obstakels en drempels, maar in oplossingen en mogelijkheden.

Afspraak 4.12: In de tweede helft van deze bestuursperiode evalueren we het beleid met betrekking tot beheer en onderhoud van onze wegen en stellen we nieuwe kaders vast.

Dierenwelzijnsnota

Het welzijn van dieren vinden we belangrijk. We maken een visie op dierenwelzijn in 2023 en houden rekening met bestaande afspraken.

Afspraak 4.13: In 2023 leggen we dierenwelzijn vast in een visie.

Veiligheid en handhaving

Een veilige leefomgeving is voor iedereen belangrijk: zowel in kernen als op bedrijventerreinen en in het buitengebied. We willen aan de voorkant komen van de veiligheidsproblematiek. Preventief en vroeg signaleren heeft de voorkeur boven achteraf reageren. Cyberveiligheid, het tegengaan van (drugs)criminaliteit en ondermijning en het voorkomen dat jongeren het verkeerde pad op gaan zijn speerpunten. Wij willen kortom toegerust zijn om op onvoorziene omstandigheden adequaat te reageren.

Afspraak 4.14: We breiden het aantal gemeentelijke boa's uit tot minimaal twee fte.

Integraal beheer openbare ruimte (IBOR)

De gemeente Buren wil een veilige, schone en uitnodigende openbare ruimte. Met de gemeenschappelijke regeling Avri (Afvalverwijdering Rivierenland) is een dienstverleningsovereenkomst afgesloten voor het beheer van de openbare ruimte. In deze periode gaan we kijken naar hoe deze taken en de controle daarop efficiënter uitgevoerd kunnen worden. Doen we de juiste dingen op de juiste manier?

Afspraak 4.15: We onderzoeken uiterlijk 2023 welke efficiency maatregelen mogelijk zijn ten aanzien van de Avri.

Begraafplaatsen

Het beheer van begraafplaatsen is een precair onderwerp. We hebben in 2020 op zorgvuldige wijze een nieuw begraafplaatsenbeleid vastgesteld. Op een aantal facetten zal het beleid op korte termijn echter geëvalueerd en mogelijk gewijzigd moeten worden.

Afspraak 4.16: We komen in 2023 met een plan van aanpak voor de knelpunten van het begraafplaatsenbeleid 2020-2030.

Molens

Op dit moment worden er zeven molens beheerd in de gemeente Buren, waarvan twee door de gemeente zelf. In een motie heeft de raad het college opgeroepen te kijken naar de mogelijkheden om de vijf molens die niet in beheer van de gemeente zijn te subsidiëren met betrekking tot onderhoud.

Afspraak 4.17: We stellen jaarlijks € 1.500 per molen (totaal € 7.500) beschikbaar.

5. Sociaal domein

Decentralisatie

Het sociaal domein maakt de laatste jaren grote veranderingen door. Denk aan aanpassingen op het gebied van wetten en regels en de decentralisering van taken. Het sociaal domein beslaat bovendien ruim de helft van de gemeentebegroting. Dat samen maakt dat het sociaal domein onze bijzondere aandacht verdient.

De administratieve taken op het gebied van Jeugdwet en Wmo zijn in de afgelopen jaren behoorlijk toegenomen. Daarnaast zijn er wederom taken bijgekomen, zoals het woonplaatsbeginsel, wat vraagt om meer controle en inzet vanuit de gemeente.

Afspraak 5.1: Om ervoor te zorgen dat wij grip hebben en houden op de uitgaven binnen Jeugdwet en Wmo breiden wij de administratie van het sociaal domein uit met één fte.

Preventie en gezonde leefstijl

In de gemeente Buren zorgen we ervoor dat alle inwoners zo goed mogelijk kunnen meedoen in de samenleving. Nog meer dan voorheen investeren we daarom in preventie en gezonde leefstijl. Ons uitgangspunt is daarbij steeds weer Positieve Gezondheid: we kijken naar wat mensen zélf kunnen en willen. We zetten bovendien in op een sterk netwerk en een zinvolle dagbesteding. Dit draagt bij aan de vitaliteit en weerbaarheid van onze inwoners en sluit aan bij de transformatie binnen het sociaal domein.

Afspraak 5.2: Preventie blijft het uitgangspunt binnen het sociaal domein. We gaan door op de ingeslagen ‘preventieve weg’ en blijven de gemeenteraad actief informeren over het resultaat van onze preventieaanpak.

Afspraak 5.3: Het tegengaan van (energie)armoede en schulden zien we als vorm van preventie. Daarom brengen we de mogelijkheden in kaart die onze inwoners helpen om (energie)armoede en schulden te voorkomen. We communiceren daar actief over.

Versterking van het gezin

We zien het gezin als één van de belangrijke pijlers onder de samenleving. Gezinnen bevorderen de leefbaarheid in onze kernen en bieden hierin ook perspectief voor de toekomst. Om dit verder te ondersteunen is de vastgestelde ‘Burense visie op het kind’ ons uitgangspunt. We vinden het belangrijk dat reclames in de abri’s hiermee niet in strijd zijn.

Gezondheid, sport en bewegen

Om preventie en gezonde leefstijl te stimuleren, stellen we in ons eerste jaar een integraal sport- en gezondheidsbeleid op. In het bijzonder besteden we daarbij aandacht aan ondersteuning van gezinnen. De mentale weerbaarheid van en eenzaamheid onder zowel jongeren als ouderen verdienen onze aandacht. Ook blijven we de komende jaren een JOGG-gemeente (gezonde jeugd gezonde toekomst), waardoor we gericht en preventief kunnen investeren in een gezonde leefstijl van onze Burense (jonge) kinderen.

We zetten aansluitend nadrukkelijk in op bewegen, spelen en recreëren in een veilige en prettige woonomgeving. Het huidige speeltuinenbeleid wordt herzien, waarin buitenspelen als een van de basisbehoeften van een kind wordt genoemd en speelruimte als positieve bijdrage aan de ontwikkeling en gezondheid van een kind.

Als het gaat om sport willen we inwoners helpen met het vinden van de juiste sportplek, en sportverenigingen met het organiseren van hun sport voor alle doelgroepen. De ontwikkeling van speeltuinen naar beweegtuinen staat centraal. We zijn – in alle facetten – een inclusieve gemeente, ongeacht niveau, leeftijd, inkomen of beperking.

Daarnaast voltooien we in 2022 ons accommodatiebeleid. Goede accommodaties, zoals dorpshuizen, zien we als een belangrijke faciliterende voorwaarde voor de activering en het participeren van onze inwoners – en daarmee als een vorm van preventie.

Afspraak 5.4: We onderzoeken in deze bestuursperiode of er extra maatregelen nodig zijn om eenzaamheid tegen te gaan en onze inwoners weerbaarder te maken.

Afspraak 5.5: In 2022 stellen we een integraal sport- en gezondheidsbeleid op.

Afspraak 5.6: In 2023 actualiseren we het speeltuinenbeleid, met aandacht voor beweegtuinen voor alle leeftijden.

Afspraak 5.7: In 2022 hebben wij een accommodatiebeleid.

Kunst, cultuur en vrijwilligers

Culturele activiteiten dragen bij aan de veerkracht en positiviteit van inwoners, vergroting van hun netwerk en zorgen voor een zinvolle dagbesteding. De gemeenteraad gaat met inwoners en verenigingen in gesprek over hoe we de cultuur in onze gemeente een impuls kunnen geven. Kunst en cultuur zijn onlosmakelijk verbonden met vrijwilligerswerk.

Actieve vrijwilligers, de onmisbare krachten in onze gemeente, willen we ondersteunen en motiveren. Het verenigingsleven, vrijwilligersorganisaties en ontmoetingspunten zijn en blijven belangrijke pijlers. Een visie op vrijwilligerswerk moet, in samenhang met kerngericht werken, leiden tot een versterking van onze sociale kracht.

Afspraak 5.8: We stellen een portefeuillehouder vrijwilligerswerk aan en leggen in 2023 een startnotitie vrijwilligerswerk aan de gemeenteraad voor.

Afspraak 5.9: In 2023 wordt een startnotitie kunst en cultuur aan de gemeenteraad voorgelegd.

Zorg

Bij voorkeur voorkomen we de inzet van gespecialiseerde zorg. Waar nodig bieden we op indicatie goede professionele zorg voor onze inwoners. We helpen onze inwoners snel, goed en passend bij hun zorg- en ondersteuningsvragen. Laagdrempelig en lokaal zijn de sleutelwoorden. Tegelijkertijd zoeken we ook naar andere samenwerkingsmogelijkheden met gemeenten in Rivierenland. Daarmee borgen we dat specialistische zorg beschikbaar is. Ook beperken we daarmee de personele kwetsbaarheid binnen de gemeente.

De grote uitgaven op het terrein van de jeugdzorg en Wmo zijn ook voor de gemeente Buren een belangrijk thema. We zetten in op (financiële) beheersbaarheid daarvan. Naast de investering in preventie doen we dit door vroegtijdige signalering, of door ondersteuning waar mogelijk collectief in plaats van individueel aan te bieden. Daartoe werken we ook samen met het onderwijs. Bovendien gaan we door met de ontwikkeling van een dashboard met sturingsinformatie voor het sociaal domein.

Afspraak 5.10: We ontwikkelen een dashboard met sturingsinformatie voor het sociaal domein.

6. Financiën

Gezond financieel beleid

Het wordt een uitdaging om ieder jaar een sluitende meerjarenbegroting te presenteren aan de gemeenteraad. We voeren een consistent en financieel gezond beleid. Uitgangspunt is dat de gemeentelijke belasting de komende jaren niet verder stijgt dan de jaarlijkse inflatiecorrectie.

Het is belangrijk om structurele financiële ruimte te hebben om tegenvallers op te vangen of om te kiezen voor incidenteel nieuw beleid (solvabiliteit). Binnen de meerjarenbegroting is die ruimte er nu niet. Om de solvabiliteit te waarborgen, sturen wij actief bij om de (financiële) doelstellingen uit het ZBB-traject (zero based budgeting) te realiseren. Voor uitbreiding van ambities is creativiteit nodig om nieuwe en innovatieve projecten te financieren. Het verwerven van additionele middelen (subsidies) en het evalueren van oud beleid is daarin een belangrijk proces. We gaan een samenwerking aan met een derde partij op basis van 'no cure no pay'. Dit levert voor de organisatie extra werkzaamheden op. Hiervoor stellen we een bedrag beschikbaar van € 20.000.

Afspraak 6.1: We voeren een gezond financieel beleid. Daarbij sturen we actief om de doelstellingen uit het ZBB-traject (zero based budgeting) te realiseren.

Afspraak 6.2: We gaan een samenwerking aan met een derde partij op basis van 'no cure no pay' om extra subsidie te verwerven.

Financiële vertaling keuzes

Bedragen in euro's x 1.000. Bedragen 2023, 2024, 2025 en 2026 betreffen wijzigingen ten opzichte van de vastgestelde programmabegroting 2022.

Afspraak	Onderwerp	2023	2024	2025	2026
2.3	Uitbreiden formatie accounthouder ODR	-23.750	-23.750	-23.750	-23.750
3.2	Verhogen leefbaarheidsbudget	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
3.8	Kernbegroting	-37.500	-37.500	-	-
4.14	Formatie 2e gemeentelijke BOA	-89.000	-89.000	-89.000	-89.000
4.16	Plan van aanpak knelpunten begraafplaatsenbeleid	-30.000	-	-	-
4.17	Bijdrage molens	-7.500	-7.500	-7.500	-7.500
5.1	Uitbreiding formatie sociaal domein	-62.000	-62.000	-62.000	-62.000
5.5	Onderzoek eenzaamheid	-35.000	-	-	-
6.2	Werkzaamheden organisatie t.b.v. subsidieverwerving	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
	Uitbreiding wethouders naar 3,7 fte	-40.000	-40.000	-40.000	-40.000
Totaal		**-364.750**	**-299.750**	**-262.250**	**-262.250**

Bovenstaande tabel geeft de financiële vertaling weer van de specifieke afspraken uit het coalitieakkoord waar geen middelen voor zijn. Het financieel effect van deze afspraken, wordt onderdeel van het financieel perspectief van de kadernota en daarmee de begroting 2023. De financiële gevolgen van de afspraken die niet zijn opgenomen in de tabel – maar wel in het akkoord staan –, worden de komende jaren verwerkt in het reguliere begrotingsproces, afhankelijk van de keuzes die de gemeenteraad maakt op de diverse beleidsterreinen.

7. Wethouders en portefeuilleverdeling

Karl Maier	Pieter Neven	Martine de Bas	Monique Bettink-Pierik	Josan Meijers
Wethouder Financiën en Dienstverlening	**Wethouder Ruimte en Verkeer**	**Wethouder Wonen en Duurzaamheid**	**Wethouder Sociaal domein**	**Burgemeester**
1e loco burgemeester	2e loco burgemeester	4e loco burgemeester	3e loco burgemeester	
Financiën	Infrastructuur en openbare inrichting, riool, wegen, water	Duurzaamheid	Sociaal domein, WMO/Jeugd	Openbare orde en veiligheid
Dienstverlening	Ruimtelijke ontwikkelingen (incl. projecten), grondzaken (incl. grondverkoop) en Omgevingswet	Wonen, woningbouw, huisvesting (incl. taakstelling statushouders) en buitenlandse arbeidskrachten	Inburgering	Regionale samenwerking en coördinatie op verbonden partijen
Kerngericht werken	Verkeer, vervoer, mobiliteit	Leefbaarheid	Inwonerparticipatie	Handhaving APV
Burgerzaken	Openbare ruimte, groen, IBOR, begraafplaatsen, afval, speelplaatsen	Vrijwilligers(werk)	Onderwijs, inclusief IHP, kinderopvang, handhaving kinderopvang	Juridische Zaken
Bedrijfsvoering, ICT, inkoop-subsidiebeleid, informatiehuishouding, digitalisering, archief		Sport en bewegen	Welzijn en preventie, bibliotheekwerk, leesstimulering en laaggeletterdheid	Toekomstoriëntatie
Economische zaken		Werk en inkomen, arbeidsparticipatie	Gezondheidszorg	Veiligheidsregio
Bedrijventerreinen			Dierenwelzijn	Communicatie
Recreatie en toerisme			Cultuur	Stedenband
Vastgoed en accommodaties				Personeel en Organisatie
Handhaving van vergunningen				
Gemeenschappelijke regelingen				
Regionaal Archief Rivierenland	Omgevingsdienst Rivierenland en Avri	Werkzaak	GGD Gelderland Zuid	Regio Rivierenland en Veiligheidsregio Gelderland-Zuid
Portefeuillehoudersoverleg				
Recreatie en toerisme	Mobiliteit	Wonen en duurzaamheid	WMO/Jeugd	
Speerpuntenberaad				
Agribusiness, recreatie en toerisme en economie en logistiek				
Kernen				
Maurik, Eck en Wiel, Rijswijk	Lienden, Lingemeer, Ingen, Ommeren	Beusichem, Zoelmond, Ravenswaaij, Buurmalsen	Buren, Asch, Erichem, Zoelen, Kerk-Avezaath, Kapel-Avezaath	